

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів,
аспірантів і молодих учених, присвяченої 80-річчю
від дня народження професора Олега Балацького
(Україна, Суми, 21 – 25 квітня 2017р.)

Суми
Сумський державний університет
2017

«Голос України», «День», «Ваш Шанс», «Комсомольська правда в Україні», «Праця і зарплата», «Сумщина», «Україна молода» новини об'єднані у рубрики, щоб читач зміг швидко зорієнтуватись у великій кількості новин та знайти ту тему яка більш цікавить. На газетному просторі цих видань часто публікуються різнопланові акти, стосовно економіки країни.

Науковий керівник: доц. Кубатко О.В.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

*Студент гр. Е-31 Гаврилова В. В.
Сумський державний університет*

Тема альтернативної енергетики актуальна вже не один рік, навіть не одне десятиліття. Перехід до відновлюваних джерел енергії критично важливий для всього світу, крім того, міра цієї необхідності навіть частково перекриває кризу інвестиційної привабливості таких проєктів.

У 2008-му році коли ціна нафти сягнула більше 130дол за барель, всі говорили про привабливість вкладень у розвиток альтернативної енергетики, через те, що ці проєкти швидко окупаються, оскільки традиційні джерела дуже дорогі. Нині, після падіння цін на нафту, інвестиції в альтернативну енергетику розраховані скоріше на довгострокову перспективу. Інвестиційна привабливість альтернативної енергетики, досить різна в різних регіонах, в залежності від того з чим порівнювати. Якщо порівнювати із вартістю сьогодишньої електроенергії добутої із традиційних джерел, то інвестиційна привабливість альтернативної енергетики порівняно нижча. Повернення вкладень відбувається в період від 5 до 10 років. Але якщо порівнювати альтернативні затрати, наприклад на будівництво нових АЕС, чи ще якихось традиційних потужностей, в такому разі відновлювані джерела енергії мають перевагу (крім того, технології альтернативної енергетики постійно вдосконалюються, капітальні витрати на одиницю основної потужності знижуються).

У всьому світі спостерігаються тенденція відмови від нафти та газу. Наприклад, сьогодні автомобільна промисловість в першу чергу сфокусована на пошуках шляхів відмови від використання традиційних бензинових двигунів. На сьогоднішній день, більш універсального джерела енергії ніж електрична немає. Розвиток електромобілів - це використання екологічно більш чистих технологій, до того ж - виду палива, що буде доступне для людства набагато довше ніж традиційне пальне, з іншого боку - це просто

зручно та універсально. Поява відносно нових секторів (наприклад, електротранспорт), що спрямовані на використанні екологічно чистих джерел енергії, стимулює розвиток альтернативної енергетики, що в свою чергу зумовлює здешевлення та ширший доступ до енергії, яку вона продукує, відповідно з'являються галузі, які не можна назвати традиційними, тобто ці процеси взаємопов'язані та взаємообумовлені. У СНД останні декілька років активно відновилися розмови про стимулювання розвитку альтернативної енергетики. В деяких країнах вже діє зелений тариф, тобто державна підтримка почала працювати, в інших країнах - розроблені плани з його впровадження. У СНД розвиток цієї галузі пов'язаний, в першу чергу з тим, що саме в останні роки, почалась активна державна підтримка альтернативної енергетики. Кожна країна підтримує сектор по різному, але загалом це проявляється в певних додаткових фінансових стимулах, частіше за все - це зелений тариф. Тобто, держава платить за альтернативну електроенергію більше, ніж вона коштує добути із традиційних джерел. Такий механізм цілком раціональний, оскільки, на сьогоднішній день, з економічної точки зору, в довгостроковій перспективі розвиток альтернативної енергетики стратегічно важливий для держави, не дивлячись на те що альтернативні джерела енергії нині дорожчі за традиційні.

Якщо говорити про Україну, то альтернативною енергетикою активно зацікавлені в аграрному секторі. Причин цьому декілька:

- по-перше, достатньо велика кількість площ, які не завжди підходять для їх основного застосування у фермерських господарствах,
- по-друге - це непоганий додатковий заробіток, враховуючи зелений тариф,
- по-третє, можливість енергетичної незалежності, оскільки електричні мережі у віддалених сільських районах, іноді дають збої, що зумовлює періоди відсутності централізованої електроенергії, а це може особливо негативно проявитися в період збирання врожаю.

Середній строк експлуатації, приміром сонячних електростанції 25-30 років, відповідно інвестиції окупаються й приносять реальний прибуток.

Україна порівняно сонячна країна, де досить висока інсоляція, котра дозволяє отримувати більше 1000 кВт-год на рік із кожного встановленого кіловата сонячної батареї. Звичайно є відмінності по території країни – в межах 10% (тобто в південних регіонах інсоляція на 10% вища ніж в північних) проте, це несуттєва відмінність. Фактично, в Україні можна встановлювати сонячні батареї практично в будь-якому місці, де це дозволяють земельне питання чи наявність вільних площ на дахах будинків. Постає питання: «Чому ми досі не бачимо сонячних панелей на кожній будівлі в Україні якщо це вигідно?». Основною причиною є те, що ніхто не дивиться в перспективу на 10-15 років. Ми зіткнулися з тим, що в основному

сьогодні строк планування - це до 3-х років, тобто на підприємствах проекти, що не окупаються за 3 роки, частіше за все, просто не розглядаються у зв'язку з наявністю політико-економічної нестабільності (відповідно довгострокові інвестиції дуже ризиковані). До того ж, у галузі альтернативної енергетики є тенденція до зниження затрат, багато людей розуміючи це, віддають перевагу відкласти таку інвестицію на декілька років і зачекати поки вона стане дешевшою.

В Україні діє зелений тариф, що забезпечує окупність інвестицій в будівництво сонячних електростанцій на рівні близько 6 років. При цьому інвестиції на сьогоднішній день знаходяться в діапазоні від 1000 до 2000 євро за кіловат встановленої потужності. Середній строк експлуатації, приміром сонячної електростанції 25-30 років, відповідно інвестиції окупаються й приносять реальний прибуток їх власнику. Останнім часом, відновилась тенденція встановлення невеликих сонячних електростанцій на приватних домогосподарствах, оскільки в Україні, діє закон, що спрощує формальні процедури підключення таких об'єктів до мережі та отримання приватними особами зеленого тарифу..

Поки що передчасно говорити про повну відмову людства від атомної енергетики, як це зробила Японія та Німеччина, чи від інших традиційних джерел енергії. Особливо, що стосується країн, які розвиваються. У цьому випадку доцільніше ставити питання яка частка відновних джерел енергії буде досягнута в енергобалансі окремо взятої країни. Ці цілі будуть відрізнятися в залежності від специфіки енергосистеми. Проте, технології здешевлюються кожного року, в перспективі 5-10 років ми будемо спостерігати значне зростання нових потужностей альтернативної енергетики.

Отже, весь світ намагається перейти від традиційних джерел енергії в бік відновлюваних, при цьому роблять акцент на універсальний вид енергії, котрий можна було б використовувати у різних сферах. У такому разі виробництво електричної енергії із відновних джерел, цілком може таким стати. Подібні дії багатьох країн, в тому числі й Саудівська Аравія, свідчать про те що люди мислять стратегічно й вони вже сьогодні починають закладати той фундамент свого майбутнього енергетичного благоустрою.

Науковий керівник: доц. Кубатко О.В.